

Képzési területek és szakok népszerűségének változásai 2010 és 2014 között

Garai Orsolya

■ A felsőoktatásba jelentkezők létszáma az utóbbi időszakban meglehetősen sokat változott. A 2012-es, majd a 2013-as év komoly létszámcsökkenést hozott, 2014-ben viszont ismét emelkedett a jelentkezés volumene. A változások valamennyi képzési szintet érintettek, bár az egyes képzési szinteken eltérő volt a visszaesés (illetve a 2014-es növekedés) mértéke. A jelentkezői létszám változása mögött a hosszú távú demográfiai trendek (az adott évben érettségiző korosztály számának alakulása) mellett azoknak a szabályozásoknak a megváltozását is figyelembe kell venni, amelyek a felsőoktatási struktúrát, illetve a jelentkezési lehetőségeket érintik. Ebből következően a jelentkezői létszám változása nem azonos módon érintette az egyes képzési területeket, az első helyes jelentkezések területenkénti megoszlásában is komoly eltolódásokat érzékelhetünk. ■

Elemzésünkben az elmúlt öt év képzési területi, valamint szakos népszerűségi listáinak alakulását tekintjük át, a korábbi hasonló tárgyú elemzésekhez (Fábri, 2007; Fábri, 2010; Bódi–Kiss, 2011; Garai–Kiss, 2012) hasonlóan kitérve az egyes szakok és területek népszerűségének egymást követő évekhez viszonyított változásaira is.

A képzési területek népszerűségének alakulása

A képzési területek népszerűségi adatainak értelmezéséhez elengedhetetlenül fontos, hogy említést tegyünk a képzési területek struktúrájában bekövetkezett változásokról. A korábbi jogi és igazgatási képzési területről 2012-ben levált, és egy új képzési területhez, a közigazgatási, rendészeti és katonai területhez sorolódott az igazgatási szakok többsége. Ide kerültek az ugyancsak megszűnt korábbi nemzetvédelmi és katonai képzési terület szakjai is, míg

a jogász osztatlan szak, az igazságügyi igazgatási és a munkaügyi és társadalombiztosítási igazgatási alapszak, valamint öt mesterszak¹ jogi képzési területté alakult.

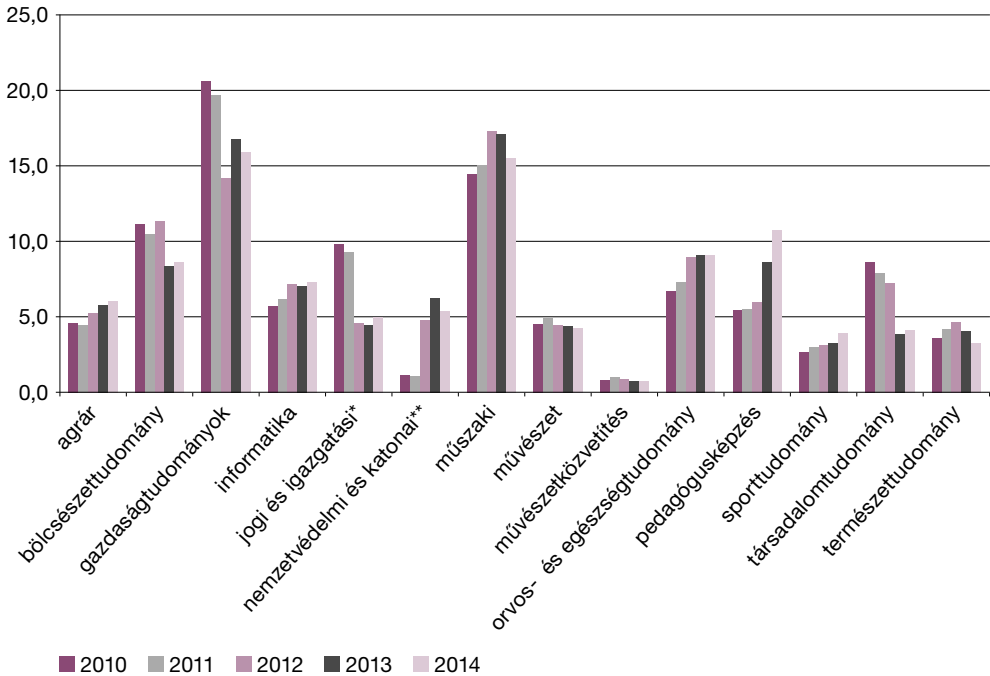
A 2010-ben és 2011-ben az első helyes jelentkezések közel húsz százalékát magáénak tudó gazdaságtudományok terület 2012-ben a területen meghirdetett állami ösztöndíjas helyek számának drasztikus csökkentésével komoly veszteséget szenvedett el a jelentkezői létszám terén. A 2012-es év a műszaki terület felé tolta el az első helyes jelentkezői arányokat, de a gazdasági képzések súlyának visszaesésével relatíve több más terület is növelte súlyát, azzal együtt, hogy ez igazából a legtöbb esetben csak kisebb mértékű abszolút számbeli visszaesést jelentett a megelőző évhez képest.

Folyamatosan növekvő részarányokat látunk az agrár, az informatika, orvos- és egészség-tudomány és a sporttudomány területeken, valamint a pedagógusképzésben is, igaz, itt az utolsó két év jelentős arányeltolódását egy strukturális változtatás, az osztatlan tanárképzések bevezetése okozza. Első vizsgált évünkhöz képest a gazdaságtudományok terület mellett komolyabb arányvesztést könyvelhet el a társadalomtudomány terület, de a 2010-es évi súlyához képest veszített népszerűségéből a bölcsészettudomány, a művészet, a művészetközvetítés, valamint a természettudomány is. A bölcsészettudomány és a társadalomtudomány terület 2013-as visszaesésében szerepet játszhatott a legnagyobb szakjaikon bevezetett központilag rögzített ponthatár mellett a két területen kötelezően előírt emelt szintű érettségi is.

---

1 Európai és nemzetközi üzleti jog, kodifikátor, kriminológia, munkaügyi és társadalombiztosítási igazgatási, összehasonlító állam- és jogtudományok.

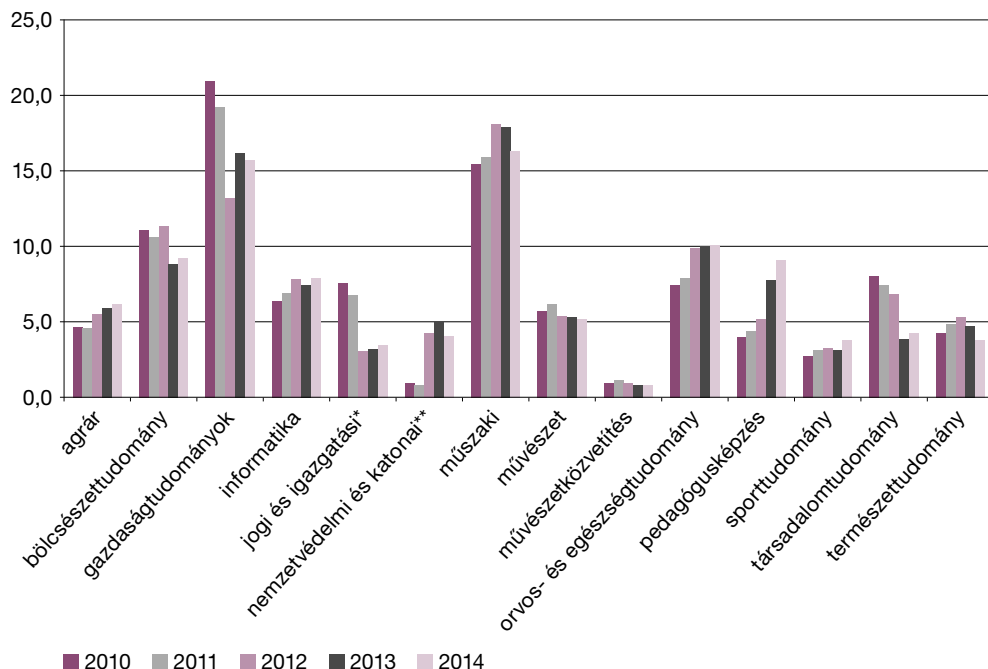
1. ábra. Első helyes jelentkezések megoszlása képzési területek szerint, 2010–2014. (Alapképzések és osztatlan képzések, minden munkarend és finanszírozási forma)

*2012-től jogi képzési terület; **2012-től közigazgatási, rendészeti és katonai képzési terület

Ha csak a nappali munkarendre korlátozzuk a vizsgálatot, némi hangsúlyeltolódást tapasztalhatunk: a pedagógusképzés, a jogi terület részesedése alacsonyabb, mint az összes munkarend esetében, míg a bölcsészettudomány, a műszaki, a természettudomány képzési területé magasabb. Ez a tény egyben mutatja a képzési területek és a munkarendek összefüggését is, az előbbieken magasabb a levelező képzésre jelentkezők aránya, utóbbiak jellemzően inkább a nappali képzésre fókuszáló területek.

2. ábra. Első helyes jelentkezések megoszlása képzési területek szerint, 2010–2014. (Alapképzések és osztatlan képzések, nappali munkarend, minden finanszírozási forma)

*2012-től jogi képzési terület; **2012-től közigazgatási, rendészeti és katonai képzési terület

Ha a jelentkezői létszámok alapján sorba állítjuk a képzési területeket, láthatjuk a gazdaságtudományok és a műszaki terület versenyét a képzeletbeli első helyért. A bölcsészettudomány stabilan a harmadik legnépszerűbb terület volt, helyét az utolsó két vizsgált évben vette át először az orvos- és egészségügy, majd a megújult struktúrájú pedagógusképzés (1. táblázat).

A nappali munkarendű képzések terén a műszaki terület 2012 óta vezeti a népszerűségi listát a gazdaságtudományok előtt. A bölcsészettudomány 2013-ra itt is elvesztette harmadik helyét, azt a következő két évben az orvos- és egészségügy vette át, a pedagógusképzés a nappali munkarendű jelentkezéseket tekintve nem számít annyira meghatározónak. Csak a nappali munkarendű képzéseket nézve a társadalom- és a természettudomány terület helyzete valamivel kedvezőbb, mint az összes alap- és osztatlan képzésre jelentkezőt figyelembe véve (2. táblázat).

A mesterszintű tanárképzés következményeként az első helyen mesterképzésre jelentkezők körében a képzési területek közül a pedagógusképzés kimagaslóan magas részesedését láthatjuk, a többi terület közül a bölcsészettudomány, a gazdaságtudományok, a műszaki, a társadalomtudomány és a természettudomány emelhető ki. Ha itt is csak a nappali munkarendre szűkítjük a vizsgálatot, a pedagógusképzés jól láthatóan elveszíti kiemelkedő szerepét, köszönhetően annak, hogy a többi területhez képest kifejezetten magas a pedagógus

1. táblázat. Képzési területek első helyes jelentkezői rangsora, 2010–2012. (Alapképzések és osztatlan képzések, minden munkarend és finanszírozási forma)

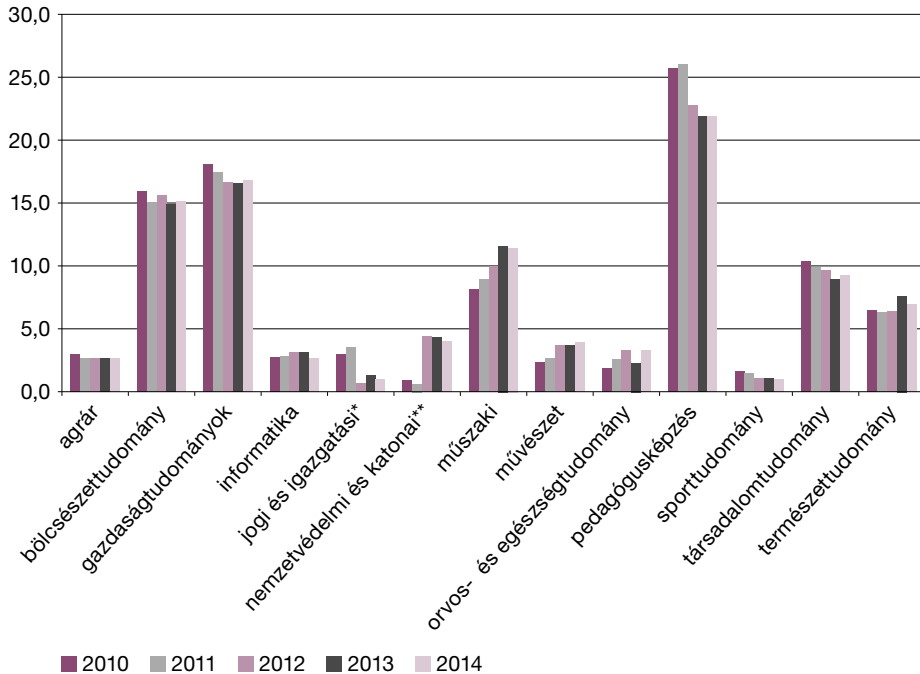
Sorrend 2010.	Sorrend 2011.	Előző évi helyezés	Sorrend 2012.	Előző évi helyezés	Sorrend 2013.	Előző évi helyezés	Sorrend 2014.	Előző évi helyezés
1 gazdaságtudományok	gazdaságtudományok (1.)	(2.)	műszaki	(1.)	műszaki	(1.)	gazdaságtudományok (2.)	(2.)
2 műszaki	műszaki (2.)	(1.)	gazdaságtudományok	(2.)	gazdaságtudományok	(2.)	műszaki (1.)	(1.)
3 bölcsészettudomány	bölcsészettudomány (3.)	(3.)	bölcsészettudomány	(3.)	orvos- és egészségügyi domány	(4.)	pedagógusképzés (4.)	(4.)
4 jogi és igazgatási	jogi és igazgatási (4.)	(6.)	orvos- és egészségügyi domány	(6.)	pedagógusképzés domány	(7.)	orvos- és egészségügyi domány (3.)	(3.)
5 társadalomtudomány	társadalomtudomány (5.)	(5.)	társadalomtudomány	(5.)	bölcsészettudomány	(3.)	bölcsészettudomány (5.)	(5.)
6 orvos- és egészségügyi domány	orvos- és egészségügyi domány (6.)	(7.)	informatika	(7.)	informatika	(6.)	informatika (6.)	(6.)
7 informatika	informatika (7.)	(8.)	pedagógusképzés	(8.)	közigazgatási, rendészeti és katonai agrár	(9.)	agrár (8.)	(8.)
8 pedagógusképzés	pedagógusképzés (8.)	(10.)	agrár	(10.)	agrár	(8.)	közigazgatási, rendészeti és katonai jogi (9.)	(7.)
9 agrár	művészet (10.)	(13.)	közigazgatási, rendészeti és katonai	(13.)	jogi	(11.)	jogi (9.)	(9.)
10 művészet	agrár (9.)	(11.)	természettudomány	(11.)	művészet	(12.)	művészet (10.)	(10.)
11 természettudomány	természettudomány (11.)	(4.)	jogi	(4.)	természettudomány	(10.)	társadalomtudomány (11.)	(11.)
12 sporttudomány	sporttudomány (12.)	(9.)	művészet	(9.)	társadalomtudomány	(5.)	sporttudomány (13.)	(13.)
13 nemzetvédelmi és katonai	nemzetvédelmi és katonai (13.)	(12.)	sporttudomány	(12.)	sporttudomány	(13.)	természettudomány (11.)	(11.)
14 művészetközvetítés	művészetközvetítés (14.)	(14.)	művészetközvetítés	(14.)	művészetközvetítés	(14.)	művészetközvetítés (14.)	(14.)

2 táblázat. Képzési területek első helyes jelentkezői rangsora, 2010–2012. (Alapképzések és osztatlan képzések, nappali munkarend, minden finanszírozási forma)

Sorrend 2010.	Sorrend 2011.	Előző évi helyezés	Sorrend 2012.	Előző évi helyezés	Sorrend 2013.	Előző évi helyezés	Sorrend 2014.	Előző évi helyezés
1 gazdaságtudományok	gazdaságtudományok (1.)	(2.)	műszaki (1.)	műszaki (1.)	műszaki (1.)	műszaki (1.)	műszaki (1.)	műszaki (1.)
2 műszaki	műszaki (2.)	(1.)	gazdaságtudományok (1.)	gazdaságtudományok (2.)	gazdaságtudományok (2.)	gazdaságtudományok (2.)	gazdaságtudományok (2.)	gazdaságtudományok (2.)
3 bölcsészettudomány	bölcsészettudomány (3.)	(3.)	bölcsészettudomány (3.)	bölcsészettudomány (4.)	orvos- és egészségügyi tudomány (4.)	orvos- és egészségügyi tudomány (3.)	orvos- és egészségügyi tudomány (3.)	orvos- és egészségügyi tudomány (3.)
4 társadalomtudomány	orvos- és egészségügyi tudomány (6.)	(4.)	orvos- és egészségügyi tudomány (4.)	orvos- és egészségügyi tudomány (3.)	bölcsészettudomány (3.)	bölcsészettudomány (4.)	bölcsészettudomány (4.)	bölcsészettudomány (4.)
5 jogi és igazgatási	társadalomtudomány (4.)	(6.)	informatika (6.)	pedagógusképzés (10.)	pedagógusképzés (10.)	pedagógusképzés (5.)	pedagógusképzés (5.)	pedagógusképzés (5.)
6 orvos- és egészségügyi tudomány	informatika (7.)	(5.)	társadalomtudomány (5.)	informatika (5.)	informatika (5.)	informatika (6.)	informatika (6.)	informatika (6.)
7 informatika	jogi és igazgatási (5.)	(10.)	agrár (10.)	agrár (7.)	agrár (7.)	agrár (7.)	agrár (7.)	agrár (7.)
8 művészet	művészet (8.)	(8.)	művészet (8.)	művészet (8.)	művészet (8.)	művészet (8.)	művészet (8.)	művészet (8.)
9 agrár	természettudomány (10.)	(9.)	természettudomány (9.)	közigazgatási, rendészeti és katonai (11.)	közigazgatási, rendészeti és katonai (11.)	társadalomtudomány (11.)	társadalomtudomány (11.)	társadalomtudomány (11.)
10 természettudomány	agrár (9.)	(11.)	pedagógusképzés (11.)	természettudomány (9.)	természettudomány (9.)	közigazgatási, rendészeti és katonai (9.)	közigazgatási, rendészeti és katonai (9.)	közigazgatási, rendészeti és katonai (9.)
11 pedagógusképzés	pedagógusképzés (11.)	(14.)	közigazgatási, rendészeti és katonai (14.)	társadalomtudomány (6.)	társadalomtudomány (6.)	sporttudomány (13.)	sporttudomány (13.)	sporttudomány (13.)
12 sporttudomány	sporttudomány (12.)	(7.)	sporttudomány (12.)	jogi (7.)	jogi (7.)	természettudomány (10.)	természettudomány (10.)	természettudomány (10.)
13 művészetközvetítés	művészetközvetítés (13.)	(14.)	művészetközvetítés (13.)	művészetközvetítés (14.)	művészetközvetítés (14.)	jogi (12.)	jogi (12.)	jogi (12.)
14 nemzetvédelmi és katonai	nemzetvédelmi és katonai (14.)	(13.)	művészetközvetítés (13.)	művészetközvetítés (13.)	művészetközvetítés (14.)	művészetközvetítés (14.)	művészetközvetítés (14.)	művészetközvetítés (14.)

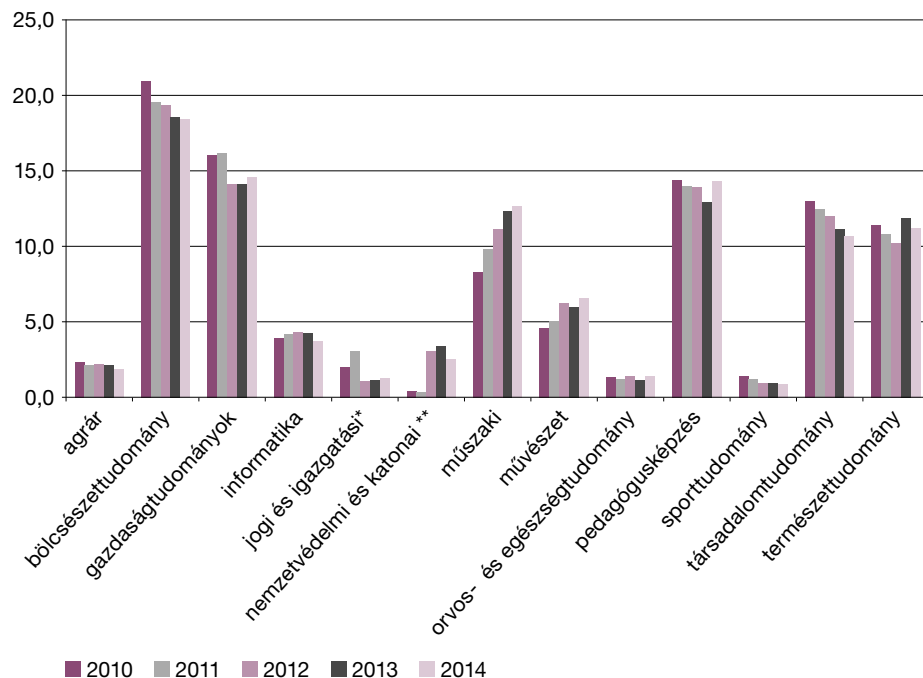
mesterképzést (a tanári mesterszakot) levelező munkarenden választók aránya. A domináns szerep a nappali mesterképzéseken a bölcsészettudománynak jut, az előbbieken említett területek (beleértve a pedagógusképzést is) mindazonáltal itt is kitűnnek a mezőnyből.

3. ábra. Első helyes jelentkezések megoszlása képzési területek szerint, 2010–2014. (Mesterképzések, minden munkarend és finanszírozási forma)

*2012-től jogi képzési terület; **2012-től közigazgatási, rendészeti és katonai képzési terület

4. ábra. Első helyes jelentkezések megoszlása képzési területek szerint, 2010–2014. (Mesterképzések, nappali munkarend, minden finanszírozási forma)

*2012-től jogi képzési terület; **2012-től közigazgatási, rendészeti és katonai képzési terület

Az abszolút jelentkezői létszámok alapján számított mesterszintű képzési területi rangsor lényegesen stabilabb, mint az alap- és osztatlan képzések népszerűségi listája. Az első hat helyen nappali képzések esetében az elmúlt öt évben egyáltalán nem volt változás, de az összes munkarendet vizsgálva is csak minimális módosulásokat láthatunk. Az összes mesterképzésre jelentkező több mint 80 százalékán a hat listavezető képzési terület osztozik – mind a nappali, mind az összes munkarendet figyelembe véve (3. és 4. táblázat).

Szakok népszerűsége, a legnépszerűbb szakok

A legnépszerűbb alapszakok, valamint osztatlan szakok mezőnyében a 2012-es év nagy ártrendeződéssel járt. A korábban jókora jelentkezői létszámot vonzó gazdaságtudományi szakok, a gazdálkodási és menedzsment, a turizmus-vendéglátás, a pénzügy és számvitel, a kereskedelem és marketing az állami ösztöndíjas helyek megszüntetése következtében jelentősen hátrébb kerültek a listán, helyüket a közvetlen élmezőnyben a gépészmérnöki,

3. táblázat. Képzési területek első helyes jelentkezői rangsora, 2010–2012. (Mesterképzések, minden munkarend és finanszírozási forma)

Sorrend 2010.	Sorrend 2011.	Sorrend 2012.	Előző évi helyezés	Sorrend 2013.	Előző évi helyezés	Sorrend 2014.	Előző évi helyezés
1 pedagógusképzés	pedagógusképzés (1.)	pedagógusképzés (1.)	(1.)	pedagógusképzés (1.)	(1.)	pedagógusképzés (1.)	(1.)
2 gazdaságtudományok	gazdaságtudományok (2.)	gazdaságtudományok (2.)	(2.)	gazdaságtudományok (2.)	(2.)	gazdaságtudományok (2.)	(2.)
3 bölcsészettudomány	bölcsészettudomány (3.)	bölcsészettudomány (3.)	(3.)	bölcsészettudomány (3.)	(3.)	bölcsészettudomány (3.)	(3.)
4 társadalomtudomány	társadalomtudomány (4.)	műszaki (5.)	(5.)	műszaki (4.)	(4.)	műszaki (4.)	(4.)
5 műszaki	műszaki (5.)	társadalomtudomány (4.)	(4.)	társadalomtudomány (5.)	(5.)	társadalomtudomány (5.)	(5.)
6 természettudomány	természettudomány (6.)	természettudomány (6.)	(6.)	természettudomány (6.)	(6.)	természettudomány (6.)	(6.)
7 agrár	jogi és igazgatási (8.)	közigazgatási, rendészeti és katonai (13.)	(13.)	közigazgatási, rendészeti és katonai (7.)	(7.)	közigazgatási, rendészeti és katonai (7.)	(7.)
8 jogi és igazgatási	informatika (9.)	művészet (9.)	(9.)	művészet (8.)	(8.)	művészet (8.)	(8.)
9 informatika	művészet (10.)	orvos- és egészségügyi domány (11.)	(11.)	informatika (10.)	(10.)	orvos- és egészségügyi domány (11.)	(11.)
10 művészet	agrár (7.)	informatika (8.)	(8.)	agrár (11.)	(11.)	informatika (9.)	(9.)
11 orvos- és egészségügyi domány	orvos- és egészségügyi domány (11.)	agrár (10.)	(10.)	orvos- és egészségügyi domány (9.)	(9.)	agrár (10.)	(10.)
12 sporttudomány	sporttudomány (12.)	sporttudomány (12.)	(12.)	jogi (13.)	(13.)	jogi (12.)	(12.)
13 nemzetvédelmi és katonai	nemzetvédelmi és katonai (13.)	jogi (7.)	(7.)	sporttudomány (12.)	(12.)	sporttudomány (13.)	(13.)

4. táblázat. Képzési területek első helyes jelentkezői rangsora, 2010–2012. (Mesterképzések, nappali munkarend, minden finanszírozási forma)

Sorrend 2010.	Sorrend 2011.	Előző évi helyezés	Sorrend 2012.	Előző évi helyezés	Sorrend 2013.	Előző évi helyezés	Sorrend 2014.	Előző évi helyezés
1	bölcsészettudomány	(1.)	bölcsészettudomány	(1.)	bölcsészettudomány	(1.)	bölcsészettudomány	(1.)
2	gazdaságtudományok	(2.)	gazdaságtudományok	(2.)	gazdaságtudományok	(2.)	gazdaságtudományok	(2.)
3	pedagógusképzés	(3.)	pedagógusképzés	(3.)	pedagógusképzés	(3.)	pedagógusképzés	(3.)
4	társadalomtudomány	(4.)	társadalomtudomány	(4.)	műszaki	(5.)	műszaki	(4.)
5	természettudomány	(5.)	természettudomány	(6.)	műszaki	(6.)	természettudomány	(5.)
6	műszaki	(6.)	műszaki	(5.)	természettudomány	(6.)	társadalomtudomány	(6.)
7	művészet	(7.)	művészet	(7.)	művészet	(7.)	művészet	(7.)
8	informatika	(8.)	informatika	(8.)	informatika	(8.)	informatika	(8.)
9	agrár	(10.)	jogi és igazgatási	(10.)	közigazgatási, rendészeti és katonai	(9.)	közigazgatási, rendészeti és katonai	(9.)
10	jogi és igazgatási	(9.)	agrár	(10.)	agrár	(10.)	agrár	(10.)
11	sporttudomány	(12.)	orvos- és egészségügyi tudomány	(12.)	orvos- és egészségügyi tudomány	(11.)	orvos- és egészségügyi tudomány	(12.)
12	orvos- és egészségügyi tudomány	(11.)	jogi	(9.)	orvos- és egészségügyi tudomány	(11.)	jogi	(11.)
13	nemzetvédelmi és katonai	(13.)	nemzetvédelmi és katonai	(13.)	sporttudomány	(12.)	sporttudomány	(13.)

a mérnökinformatikus, az ápolás és betegellátás, valamint a pszichológia foglalta el.² Tovább folytatódott a kommunikáció és médiatudomány alapszak visszaesése, olyannyira, hogy a szak 2013-ra ki is került a legnépszerűbb 20 alap- és osztatlan szak köréből, hasonlóan a korábban szintén jelentős számú jelentkezőt vonzó andragógiához. A gazdaságtudományi szakok közül a gazdálkodási és menedzsment szak visszaesése bizonyult átmenetinek, 2013-ra az alapszak az összes munkarendet és finanszírozási formát tekintve visszanyerte vezető helyét a gépészmérnöki szaktól, és 2014-ben is sikerült megtartania azt.

A legnépszerűbb alap- és osztatlan szakok listáján 2010 és 2014 között (ismét minden munkarendet és finanszírozási formát figyelembe véve) összesen tíz képzési terület képviseltette magát, a legtöbb népszerű szakot a gazdaságtudományok és a műszaki terület adta. Egyetlen vizsgált évben sem szerepelt agrár, művészet, művészetközvetítés és természettudomány területhez tartozó szak sem a toplistán, a kommunikáció és médiatudomány kiesésével 2013-ra eltűnt a társadalomtudomány terület, míg a sporttudomány épp ellenkezőleg, az utolsó évben jelent meg ott a testnevelő-edző alapszak 19. helyre kerülésével (5. táblázat).

Ha elemzésünket a nappali munkarendű jelentkezések számának alakulására korlátozzuk, kisebb eltéréseket láthatunk a toplistás szakok körében az előző listához képest. A tendenciák itt is hasonlóak, 2012 nagy átrendeződést hoz, majd 2014-re többé-kevésbé visszarendeződik az élmezőny. Nappali munkarenden a nagy gazdaságtudományi szakok közül az utolsó évre a gazdálkodási és menedzsment mellett a turizmus-vendéglátás is visszanyeri korábbi szerepét, a gépészmérnöki szak viszont elveszti dobogós helyét. A nappali munkarendű szakos toplistára az egyik évben, 2013-ban be tudott jutni a legnépszerűbb természettudományi alapszak, a biológia, 2014-re azonban ismét kikerült a legtöbb első helyes nappalis jelentkezőt vonzó 20 szak közül (6. táblázat).

Az alap- és az osztatlan képzések népszerűségi listájának értelmezéséhez fontos megemlíteni, hogy a 2013-as felvételi eljárás során 16 szakon (köztük azokon a gazdaságtudományok területhez tartozó szakokon, amelyeken az előző évben csak önköltséges képzések indultak, valamint a jogász osztatlan szakon) csak a központilag meghatározott pontszámok elérésével lehetett bejutni az állami ösztöndíjas helyekre. A szabályozás változása értelemszerűen komoly hatással volt az érintett szakok jelentkezői létszámának alakulására.

Ha megnézzük a jelentkezői létszámok csökkenésének százalékos arányát, az látható, hogy a gazdaságtudományi területen 2012-ben „fizetőssé tett” szakok – emberi erőforrások, gazdálkodási és menedzsment, kereskedelem és marketing, pénzügy és számvitel, turizmus-vendéglátás – jelentős létszámvesztést szenvedtek el, de ezt a következő év változása, a rögzített ponthatár megállapítása némileg orvosolta, az első helyes jelentkezők száma ismét megemelkedett. A jogász szakon a 2012-es változás a fenti szakokhoz képest kisebb visszaesést okozott – 2013-ban azonban tovább csökkent a jelentkezői létszám, itt a rögzített ponthatár bevezetése nem idézte elő a jelentkezési volumen megemelkedését.

2 Gazdaságtudományok képzési területen csak az alkalmazott közgazdaságtan, valamint a gazdaság-elemzés szakon hirdethettek az intézmények állami ösztöndíjas képzést, míg jogász osztatlan szakon összesen 100 állami ösztöndíjas helyet indított az ELTE-ÁJK és a PPKE-JÁK.

5. táblázat: A 20 legnépszerűbb (legjobb első helyes jelentkezést vonzó) alap- és osztatlan szak, 2010–2012. (Minden munkarend és finanszírozási forma)

2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	
szak	2010-hez képest	szak	2011-hez képest	szak	2013-hoz képest
1. gazdálkodási és menedzsment	szak gazdálkodási és menedzsment m	gépészmérnöki ↑4	szak gazdálkodási és menedzsment ↑5	szak gazdálkodási és menedzsment m	szak gazdálkodási és menedzsment m
2. turizmus-vendegltas	szak jogász ↑1	jogász m	szak gépészmérnöki ↓1	szak gépészmérnöki ↓1	szak gépészmérnöki m
3. jogász	szak turizmus-vendegltas ↓1	szak mérnökinformaticus ↑3	szak turizmus-vendegltas ↑4	szak jogász ↑3	szak jogász ↑3
4. penzugy es szamvitel	szak penzugy es szamvitel m	szak ápolás és betegellátás ↑5	szak ápolás és betegellátás m	szak ápolás és betegellátás m	szak ápolás és betegellátás m
5. mérnök informaticus*	szak gépészmérnöki ↑1	szak pszichológia ↑6	szak mérnökinformaticus ↓2	szak mérnökinformaticus m	szak mérnökinformaticus m
6. gépészmérnöki	szak mérnök informaticus ↓1	szak gazdálkodási és menedzsment ↓5	szak jogász ↓4	szak jogász ↓4	szak óvodapedagógus ↑6
7. kommunikáció és médiatudomány	szak kereskedelem és marketing ↑1	szak turizmus-vendegltas ↓4	szak pszichológia ↓2	szak turizmus-vendegltas ↓4	szak turizmus-vendegltas ↓4
8. kereskedelem és marketing	szak kommunikáció és médiatudomány ↓1	szak nemzetközi gazdálkodás ↑6	szak penzugy es szamvitel ↑6	szak pszichológia ↓1	szak pszichológia ↓1
9. pszichológia	szak ápolás és betegellátás ↑1	szak általános orvos ↑6	szak kereskedelem és marketing ↑6	szak általános orvos ↑1	szak általános orvos ↑1
10. ápolás és betegellátás**	szak villamosmérnöki ↑3	szak villamosmérnöki m	szak általános orvos ↓1	szak kereskedelem és marketing ↓1	szak kereskedelem és marketing ↓1
11. nemzetközi gazdálkodás	szak pszichológia ↓2	szak kommunikáció és médiatudomány ↓3	szak villamosmérnöki ↓1	szak penzugy es szamvitel ↓3	szak penzugy es szamvitel ↓3
12. andragógia	szak andragógia m	szak óvodapedagógus ↑1	szak villamosmérnöki ↑3	szak villamosmérnöki m	szak villamosmérnöki ↓1
13. villamosmérnöki	szak óvodapedagógus ↑2	szak műszaki menedzser ↑3	szak igazgatásszervező új	szak gyógypedagógia ↑2	szak gyógypedagógia ↑2
14. általános orvos	szak nemzetközi gazdálkodás ↓3	szak penzugy es szamvitel ↓10	szak műszaki menedzser ↓1	szak gazdaságinformaticus ↑3	szak gazdaságinformaticus ↑3
15. óvodapedagógus***	szak általános orvos ↓1	szak kereskedelem és marketing ↓8	szak gyógypedagógia új	szak programtervező informaticus ↑1	szak programtervező informaticus ↑1

2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2013-hoz képest
szak	szak	szak	szak	szak	szak
16. műszaki menedzser	műszaki menedzser	gazdaságinformatikus új	programtervező informatikus	tanító	↑4
17. nemzetközi tanulmányok	programtervező informatikus	m	gazdaságinformatikus	műszaki menedzser	↓3
18. programtervező informatikus	anglisztika új	új nemzetközi tanulmányok	nemzetközi gazdasággazdálkodás	nemzetközi gazdasággazdálkodás	m
19. igazgatásszervező****	anglisztika új	anglisztika új	anglisztika m	testnevelő-edző új	új
20. gyógypedagógia	tanító*****	új andragógia	tanító	közigazgatás-szervező új	↓7

A szűrővel jelölt szakok a következő évben nem kerültek be a top20-ba.

m: A szak rangsorhelye nem változott az előző évhez képest.

új: A szak az előző évben nem szerepelt a top20-ban.

* 2012-től egy szóba kell írni a szak nevét.

** Ápolás és betegellátás, óvodapedagógus és tanító, 2013-tól külön képzésként jelennek meg a korábbi szakirányok. A tanulmányban összevontuk őket a korábbi évekkkel való összevethetőség érdekében.

*** Óvodapedagógus szakirányok 2013-tól külön képzésként jelennek meg a korábbi szakirányok.

A tanulmányban összevontuk őket a korábbi évekkkel való összevethetőség érdekében.

**** Igazgatásszervező képzés neve 2014-től közgazgatás-szervező.

***** Tanító szakirányok 2013-tól külön képzésként jelennek meg a korábbi szakirányok. A tanulmányban összevontuk őket a korábbi évekkkel való összevethetőség érdekében.

A szűrővel jelölt szakok a következő évben nem kerültek be a top20-ba.

m: A szak rangsorhelye nem változott az előző évhez képest.

új: A szak az előző évben nem szerepelt a top20-ban.

6. táblázat: A 20 legnépszerűbb (legtöbb első helyes jelentkezőt vonzó) alap- és osztatlan szak, 2010–2012. (Nappali munkarend, minden finanszírozási forma)

2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2013-hoz képest
szak	szak	szak	szak	szak	szak
turizmus-vendeglatas	gazdalkodasi es menedzsment	gepszmernoi	gepszmernoi	gazdalkodasi es menedzsment	↑3
gazdalkodasi es menedzsment	turizmus-vendeglatas	mernoinformaticus	turizmus-vendeglatas	turizmus-vendeglatas	m
mernok informaticus	mernok informaticus	altalanos orvos	gazdalkodasi es menedzsment	mernokinformaticus	↑1
jogasz	gepszmernoi	nemzetkozi gazdalkodas	mernokinformaticus	altalanos orvos	↑2
penzrugy es szamvitel	penzrugy es szamvitel	apolas es betegellatas	apolas es betegellatas	gepeszmernoi	↓4
gepeszmernoi	jogasz	turizmus-vendeglatas	altalanos orvos	apolas es betegellatas	↓1
nemzetkozi gazdalkodas	kommunikacio es mediatudomany	pszichologia	pszichologia	apolas es betegellatas	m
kommunikacio es mediatudomany	altalanos orvos	jogasz	jogasz	jogasz	m
altalanos orvos	kereskedelem es marketing	vilamosmernoi	vilamosmernoi	kereskedelem es marketing	↑2
kereskedelem es marketing	nemzetkozi gazdalkodas	↓3	kommunikacio es mediatudomany	penzrugy es szamvitel	↑8
apolas es betegellatas	apolas es betegellatas	m	gazdalkodasi es menedzsment	kereskedelem es marketing	↑8
pszichologia	vilamosmernoi	↑1	gazdasaginformaticus	ovodapedagogus	↓3
vilamosmernoi	pszichologia	↓1	ovodapedagogus	programtervezoi informaticus	↑1
programtervezoi informaticus	programtervezoi informaticus	m	programtervezoi informaticus	muaszaki menedzser	↑1
nemzetkozi tanulmanyok	muaszaki menedzser	↑2	muaszaki menedzser	nemzetkozi gazdasaginformaticus	↑1
			gazdalkodas		

2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2013-hoz képest
szak	szak	szak	szak	szak	
	2010-hez képest	2011-hez képest	2012-höz képest	2013-höz képest	
16. andragógia	óvodapedagógus	nemzetközi tanulmányok	gazdaságinformatikus	anglisztika	↑1
17. műszaki menedzser	anglisztika	anglisztika	anglisztika	testnevelő-edző	új
18. óvodapedagógus	épitőmérnöki	pénzügy és számvitel	biológia	műszaki menedzser	↓4
19. épitőmérnöki	andragógia	kereskedelem és marketing	igazgatásszervező	tanító	↑1
20. anglisztika	nemzetközi tanulmányok	épitőmérnöki	tanító	gyógypedagógia	új

A szürkével jelölt szakok a következő évben nem kerültek be a top20-ba.
 m: A szak rangsorhelye nem változott az előző évhez képest.
 új: A szak az előző évben nem szerepelt a top20-ban.

7. táblázat. Első helyes jelentkezői létszámok változása a rögzített állami ösztöndíjas ponthatárú 16 alap-, valamint osztatlan szakon, 2011–2012. (Minden munkarend és finanszírozási forma)

	2011.		2012.		2013.		2014.	
	Első helyes jelentkezők száma	Arány 2011-hez képest	Első helyes jelentkezők száma	Arány 2011-hez képest	Első helyes jelentkezők száma	Arány 2011-hez képest	Első helyes jelentkezők száma	Arány 2011-hez képest
Alkalmazotti közgazdaságtan	322		460	1,43	159	0,49	174	0,54
Andragógia	2 223		1 256	0,57	314	0,14	321	0,14
Emberi erőforrások	880		398	0,45	677	0,77	921	1,05
Gazdálkodási és menedzsment	5 987		2 480	0,41	3 400	0,57	3 413	0,57
Gazdaságelemzés*	126		113	0,90	49	0,39	80	0,63
Igazságügyi igazgatási	484		341	0,70	443	0,92	832	1,72
Jogász	4 584		2 996	0,65	2 468	0,54	2 830	0,62
Kereskedelem és marketing	2 900		1 577	0,54	1 871	0,65	1 994	0,69
Kommunikáció és médiatudomány	2 823		2 050	0,73	810	0,29	848	0,3
Közszolgálati	223		168	0,75	89	0,40	64	0,29
Munkügyi és társadalombiztosítási igazgatási	455		387	0,85	355	0,78	332	0,73
Nemzetközi gazdálkodás	2 145		2 303	1,07	1 266	0,55	1 373	0,64
Nemzetközi tanulmányok	1 341		1 282	0,96	819	0,61	896	0,67
Pénzügy és számvitel	3 629		1 596	0,44	1 912	0,53	1 915	0,53
Turizmus-vendéglátás	4 554		2 379	0,52	2 761	0,61	2 661	0,58
Üzleti szakoktató	82		30	0,37	35	0,43	81	0,99
Összes A, O	106 098		81 236	0,77	72 914	0,69	79 529	0,76

A rögzített ponthatárok bevezetése az előző évben még nem speciálisan szabályozott szakokon ugyanakkor kifejezetten erős létszámcsökkenést okozott. Az addig a top20-ban szereplő andragógia, illetve a kommunikáció és médiatudomány visszaesését már korábban is említettük, ennek egyik okaként ezt az eljárásbeli változást nevezhetjük meg, a korábban már említett kötelezően előírt emelt szintű érettségi bevezetése mellett (7. táblázat).

A mesterszakos jelentkezői toplista élén minden munkarendet figyelembe véve a tanári mesterszak áll, ami egyértelműen egy strukturális oknak, a mesterszintre emelt tanárképzésnek köszönhető, „népszerűségi” adatként az aggregált tanári mesterszakos jelentkezői létszám miatt csak korlátozottan kezelhető. A lista második helyét stabilan a vezetés és szervezés mesterszak foglalja el, a harmadik-ötödik helyen már viszonylag élénkebb a mozgás, gazdaságtudományi, társadalomtudományi és bölcsészettudományi mesterszakok váltják egymást.

Az alapképzéstől eltérő képzési területi dominanciák a szakos listákat vizsgálva is megfigyelhetők. A társadalomtudományi szakok közül igen komoly létszámot vonz a nemzetközi tanulmányok, valamint a kommunikáció és médiatudomány, bölcsészettudomány területéről pedig a pszichológia mesterszak. Két szakkal is jelen van a toplistán a természettudomány terület, legnépszerűbb mesterszakjai a jelentkezői adatok szerint a biológus és a geográfus szakok. A mesterképzésben összességében viszonylag kis szerepet játszó informatika képzési terület legnépszerűbb mesterszakja, a programtervező informatikus is változatlanul a top20 tagja (8. táblázat).

Csak a nappalis mesterképzésre fókuszálva még feltűnőbb a társadalomtudományi, a bölcsészettudományi és a természettudományi terület szakjainak komoly szerepe; a korábban felsorolt szakok mellett előkelő helyezést foglal el a fordító és tolmács, valamint a történelem mesterszak is.

A mesterképzések népszerűségi toplistája az alap- és osztatlan szakokhoz képest kevésbé változik a vizsgált időszakban. A 2008 és 2010 közötti éveket, a mesterképzés rendszerének kialakulását még a topszakok körének rendkívül gyors változása jellemezte (Bódi–Kiss, 2011), a mostanra létrejött stabilitás egyértelműen a mesterképzési szint szakos és területi struktúrájának 2010 utáni megerősödését, kikristályosodását jelzi (9. táblázat).

Hivatkozások

- Bódi E. – Kiss L. (2011): Mesterképzések. Felsőoktatási Műhely, 2011/1.
- Fábrí I. (2007): Szakok rangsora – a hazai felsőoktatás legnépszerűbb képzései. *Felsőoktatási Műhely*, 2007/1.
- Fábrí I. (2010): A hazai felsőoktatási jelentkezések fontosabb összefüggései. In: *Felsőoktatási jelentkezések, 2010*. Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft.
- Garai O. – Kiss L. (2012): Államilag támogatott és költségtérítéssel képzések – jelentkezői számok, jelentkezési stratégiák. *Felsőoktatási Műhely*, 2012/1.

8. táblázat: A 20 legnépszerűbb (legtöbb első helyes jelentkezést vonzó) mesterszak, 2010–2012. (Minden munkarend és finanszírozási forma)

2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
szak	szak	szak	szak	szak
	2010-hez képest	2011-hez képest	2012-hez képest	2013-hoz képest
1. tanár*	tanár	tanár	tanári	tanári
2. vezetés és szervezés	vezetés és szervezés	vezetés és szervezés	vezetés és szervezés	vezetés és szervezés
3. emberi erőforrás tanácsadó	kommunikáció és médiatudomány	↑3	↑2	↑1
4. nemzetközi tanulmányok	nemzetközi tanulmányok	↑3	pszichológia	↑1
5. pénzügy	pénzügy	↓1	nemzetközi tanulmányok	nemzetközi tanulmányok
6. kommunikáció és médiatudomány	emberi erőforrás tanácsadó	↓3	kommunikáció- és médiatudomány	marketing
7. pszichológia	pszichológia	↓1	emberi erőforrás tanácsadó	kommunikáció- és médiatudomány
8. marketing	marketing	↑1	közigazgatási	emberi erőforrás tanácsadó
9. nemzetközi gazdaság és gazdálkodás	közigazgatási	↑2	számvitel	fordító és tolmács
10. vállalkozásfejlesztés	vállalkozásfejlesztés	↑5	geográfus	biológus
11. közigazgatási	nemzetközi gazdaság és gazdálkodás	↓2	biológus	gépészmérnöki
12. geográfus	logisztikai menedzsment	új	villamosmérnöki	számvitel
13. biológus	számvitel	↑1	nemzetközi gazdaság és gazdálkodás	logisztikai menedzsment
14. számvitel	biológus	↓1	marketing	vállalkozásfejlesztés
15. fordító és tolmács	geográfus	↓3	fordító és tolmács	geográfus

2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2013-hoz képest
szak	szak	szak	szak	szak	szak
16. történelem	programtervező informatikus ↑3	programtervező informatikus m	számvitel ↓7	villamosmérnöki ↓3	
17. andragógia	európai és nemzetközi igazgatás ↑1	logisztikai menedzsment ↓5	közigazgatási ↓9	gyógy/pedagógia új	
18. európai és nemzetközi igazgatás	fordító és tolmács ↓3	európai és nemzetközi igazgatás ↓1	logisztikai menedzsment ↓1	neveléstudományi új	
19. programtervező informatikus	andragógia ↓2	neveléstudományi új	marketing ↓5	közigazgatási ↓2	
20. szociológia	történelem ↓4	történelem m	történelem m	nemzetközi gazdaság és gazdálkodás ↓6	

A szürkével jelölt szakok a következő évben nem kerültek be a top20-ba.

m: A szak rangsorhelye nem változott az előző évhez képest.

új: A szak az előző évben nem szerepelt a top20-ban.

*A tanár mesterszak neve 2013 óta tanári mesterszak.

9. táblázat. A 20 legnépszerűbb (legtöbb első helyes jelentkezést vonzó) mesterszak, 2010–2012. (Nappali munkarend, minden finanszírozási forma)

2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
szak	szak	szak	szak	szak
2010-hez képest	2011-hez képest	2012-hez képest	2013-hez képest	2014-hez képest
1. tanár	tanár	tanár	tanári	tanári
m	m	m	m	m
2. nemzetközi tanulmányok	nemzetközi tanulmányok	pszichológia	nemzetközi tanulmányok	pszichológia
m	m	↑2	↑1	↑2
3. kommunikáció és médiatudomány	kommunikáció és médiatudomány	nemzetközi tanulmányok	vezetés és szervezés	vezetés és szervezés
m	m	↓1	↑1	m
4. vezetés és szervezés	pszichológia	↑1	pszichológia	nemzetközi tanulmányok
↑1	↑1	↓2	↓2	↓2
5. pszichológia	vezetés és szervezés	↓1	kommunikáció- és médiatudomány	fordító és tolmács
↓1	↓1	↓2	m	↑3
6. pénzügy	biológia	↑3	pénzügy	biológia
↑3	↑3	↑1	m	↑1
7. geográfus	pénzügy	↓1	biológia	kommunikáció- és médiatudomány
↓1	↓1	↑1	↑1	↓2
8. fordító és tolmács	geográfus	↓1	fordító és tolmács	pénzügy
↓1	↓1	↓2	↑1	↓2
9. biológia	marketing	↑1	geográfus	geográfus
↑1	↑1	↑1	↓2	m
10. marketing	fordító és tolmács	↓2	történelem	marketing
↓2	↓2	↑1	m	új
11. történelem	történelem	m	vállalkozásfejlesztés	vállalkozásfejlesztés
m	m	↑1	új	m
12. nemzetközi gazdaság és gazdálkodás	programtervező informatikus	↑2	programtervező informatikus	gépészmérnöki
↑2	↑2	↑6	↓1	↑1
13. emberi erőforrás tanácsadó	nemzetközi gazdaság és gazdálkodás	↓1	mérnök-informatikus	mérnök-informatikus
↓1	↓1	↑2	↓1	↑2
14. programtervező informatikus	vállalkozásfejlesztés	↑4	nemzetközi gazdaság és gazdálkodás	történelem
↑4	↑4	↓1	m	↓4
15. mérnök-informatikus	mérnök-informatikus	m	mérnök-informatikus	szerkezet-építőmérnöki
m	m	↑5	↓2	↑3
16. klasszikus hangszerművész*	logisztikai menedzsment	új	klasszikus hangszerművész	közgazgatási
új	új	↑3	m	m

2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2013-hoz képest
szak	szak	szak	szak	szak	
17. szociológia	európai és nemzetközi igazgatás ↑2	közigazgatási új	közigazgatási m	programtervező informatikus	↘5
18. vállalkozásfejlesztés	gépészmérnöki ↑2	európai és nemzetközi igazgatás ↓1	vegyész új	klasszikus hangszerművész	↘1
19. európai és nemzetközi igazgatás	klasszikus hangszerművész ↓3	emberi erőforrás tanácsadó új	szerkezet-épitómérnöki	vegyész	↘1
20. vegyész	szerkezet-épitómérnöki új	közgazdasági elemző új	vilamosmérnöki új	nemzetközi gazdaság és gazdálkodás	↘6

A szűrkével jelölt szakok a következő évben nem kerültek be a top20-ba.
m: A szak rangsorhelye nem változott az előző évhez képest.

új: A szak az előző évben nem szerepelt a top20-ban.

*Klasszikus hangszerművész 2013-tól külön képzésként jelennek meg a korábbi szakirányok.

A tanulmányban összevontuk őket a korábbi évekkal való összevethetőség érdekében.